

ULUSLARARASI YETİŞKİN EĞİTİMİ KONFERANSLARINDA HALK EĞİTİMCİSİ YETİŞTİRME EĞİLİMLERİ

Doç.Dr. Firdevs GÜNEŞ

Günümüzde dinamik bir yetişkin eğitimi hizmeti, kişilerin olduğu kadar toplumların daha hızlı değişimin etkilerine uyum sağlayabilmeleri için gereklidir. Yetişkin eğitimi çalışmalarını hızlandırmada, etkili ve verimli hale getirmede ise tam-zamanlı elemanların rolü büyüktür. Çoğu ülkelerde, yetişkin eğitimi programlarının daha iyileştirilmesi ve yenilerinin başlatılması için başlıca engel, yeni fikirler üretme ve yayma, geniş çapta programlar planlama, bunlar arasında eşgüdüm sağlama ve genel olarak yönetim, örgütlenme ve öğretim düzeyini yükseltme yeteneğine sahip iyi yetişmiş, yeter sayıda tam-zamanlı profesyonel bir kadronun eksikliği olarak görülmektedir. Diğer taraftan yetişkinleri öğrenmeye yöneltme ve onlarda öğrenme isteğini canlı tutma amacının gerektirdiği çok çeşitli görevleri yerine getirecek yeterli sayıda profesyonel personelin nasıl mesleğe çekilebileceği ve yetiştirileceği, konusunun yetişkin eğitiminin en büyük sorunu olduğu da kabul edilmektedir (Güneş, 1988, s.12).

Bu soruna çözüm bulunulması konusu, çeşitli ülkelerde toplanan uluslararası, ulusal ya da yerel toplantılarda ele alınmış ve bazı tavsiyelerde bulunulmuştur. Bunlardan en önemlileri Unesco tarafından düzenlenen uluslararası yetişkin eğitimi konferanslarıdır. Anılan konferanslarda, yetişkin eğitimi alanına eleman yetiştirme hususu, hizmet öncesi ve hizmet-içinde olmak üzere iki aşamada ele alınmaktadır.

Unesco tarafından şimdiye kadar yedi kez uluslararası yetişkin eğitimi konferansı ve bir danışma toplantısı düzenlenmiştir. Konferanslardan ilki 1949 yılında Elsinor'da, diğerleri ise sırayla, Montreal, Tokyo, Nairobi, Belgrad, Hamburg, Paris ve Budapeşte'de yapılmıştır.

Unesco tarafından düzenlenen uluslararası yetişkin eğitimi konferansları ile danışma toplantısı raporlarında yer alan halk eğitimcisi yetiştirmeye yönelik görüş ve öneriler, aşağıda söz konusu toplantıların adı altında verilmektedir:

* A Ü Eğitim Bilimleri Fakültesi Halk Eğitimi Bölümü Öğretici Üyesi

Elsinor Konferansı

İlk Uluslararası Yetişkin Eğitimi Konferansı 19-25 Haziran 1949 yılında Danimarka'nın Elsinor şehrinde toplanmıştır. Elsinor Konferansına Birleşmiş Milletlere üye 29 ülke ve 106 delege katılmıştır. Elsinor Konferansı'nda dört komisyon oluşturulmuş ve bunlardan birincisi, yetişkin eğitiminin amaçları üzerinde çalışmış, ikincisi Devletin, resmi olmayan kuruluşların, üniversitelerin ve kitaplıkların yetişkin eğitimi üzerindeki rollerine ilişkin sorunları incelemiş, üçüncü komisyon ise halk eğitiminin yöntem ve tekniklerini inceleyerek değerlendirmiştir. Yetişkin eğitimi tekniklerini inceleyen komisyon aşağıdaki kararları almıştır:

Bir teknik kendi başına hiçbir değere sahip değildir. O sonuca ulaşmak için bir araçtır. Böylece tüm yetişkin eğitimi uzmanlarının çalışmalarında işlevsel bir yaklaşım izlemeleri ve yetişkin eğitimcilerinin teknik konularda olduğu kadar toplumsal konularda da yetiştirilmeleri zorunludur (Unesco, 1963. s.15).

Elsinor Konferansı'nda yukarıda da özetlendiği gibi halk eğitimi alanının çeşitli yönleri tartışılmış, halk eğitimi alanına eleman yetiştirilmesi üzerinde durulmamış, ancak, yetişkin eğitiminin yöntem ve tekniklerini inceleyen komisyon, yetişkin eğitimcilerinin teknik konularda olduğu kadar toplumsal konularda da yetiştirilmeleri gerektiğini vurgulamıştır.

Montreal Konferansı

İkinci Uluslararası Yetişkin Eğitimi Konferansı, 22 Ağustos 1960 yılında Kanada'nın Montreal şehrinde yapılmıştır. Bu Konferansa, 51 ülkeyi temsil eden 102 delege katılmıştır. Montreal Konferansı'nda yetişkin eğitiminin rolü, içeriği, biçim ve yöntemleri ile örgüt yapısı incelenmiştir. Halk eğitimcisi yetiştirme konusunda aşağıdaki hususlar vurgulanmıştır:

1. Yetişkin eğitimi uzmanları, yetişkin eğitiminin gereksinimlerini, amaçlarını, programlarını, yöntemlerini ve işlevlerini tanımlamada yardımcı olabilecek ekonomik, toplumsal, ruhsal ve eğitsel çalışmaların verdiği ilk sonuçları kullanacakları, etkili bir bilişim sistemine sahip olmalıdırlar.

2. Unesco, yetişkin eğitimi sosyolojisini geliştirmek için

kurulmuş uluslararası dernekleri, toplantıları ve çalışma gruplarını desteklemelidir. Bu gruplar eğitim araştırıcılarını, toplum bilimcileri, ekonomistleri, ruhbilimcileri ve yetişkin eğitim uzmanlarını içine alır.

3. Unesco dünyadaki tüm aydınlara, sanatçılara yetişkinlerin eğitilmesi konusundaki sorumluluklarını hatırlatarak onları hizmete çağırmaıdır.

4. Uygarlığın hızla değişmesi ve karmaşıklaşmasından doğan sorunlara yetişkin eğitiminin uyarlanması giderek zorlaşmaktadır. Bu konuda güvenilir bilgi edinmek için yetişkin eğitimcileri bilimsel araştırmaların yardımına ihtiyaç duyar (Unesco, 1963. s.25-26).

Elsinor Konferansı'nda olduğu gibi halk eğitiminin çok sınırlı bir kapsam içinde ele alındığı bu Konferasta, halk eğitimcilerin nasıl yetiştirilmeleri konusunda bir tavsiyede bulunulmamış, ancak, halk eğitimi uzmanlarının sahip olmaları gereken nitelikleri üzerinde durulmuştur. Ayrıca, ilk kez yetişkin eğitimi uzmanlığından bahsedilmiş ve bunun önemli bir görev olduğu hususunda dikkat çekilmiştir. Diğer taraftan yetişkin eğitimcilerini, bilimsel araştırmaların yardımıyla yetiştirmek gerektiği de belirtilmiştir.

Tokyo Konferansı

Üçüncü Uluslararası Yetişkin Eğitimi Konferansı, 25 Temmuz-7 Ağustos 1972 tarihleri arasında Japonya'nın Tokyo şehrinde yapılmıştır. Konferansa 85 ÷lke ile 36 uluslararası kuruluştan 311 delege ve 54 gözlemci katılmıştır.

Elsinor ve Montreal Konferanslarında olduğu gibi yetişkin eğitiminin amaç, kapsam, yöntemleri vb. konulara dar bir açıdan bakılmamıştır. Tam tersine halk eğitimi bu Konferansta her yönüyle ele alınmış ve önemli sonuçlar çıkarılmıştır. Konferanstaki komisyonlar şu konulara incelemişlerdir: Birinci komisyon, yetişkin eğitiminin planlamasının, yönetiminin ve finansmanının daha yeterli hale getirilmesi, ikinci komisyon, kitle iletişim araçlarının yetişkin eğitiminde kullanılmasının en yüksek düzeye çıkarılması, yetişkin eğitime personel sağlanması sisteminin iyileştirilmesi, araştırma ve geliştirme sisteminin geliştirilmesi, konularını incelemiştir.

Görüldüğu gibi yetişkin eğitime personel sağlanması sisteminin

iyileştirilmesi, ilk kez Tokyo Konferansında özel bir çalışma maddesi olarak ele alınmış; komisyonda derinlemesine tartışılmış ve üye ülkelere çeşitli tavsiyelerde bulunulmuştur. Tartışılan konular şunlardır: Halk eğitimcilerinin yetiştirilmesi ve istihdamı, halk eğitimciliğinin koşulları, halk eğitimcilerinin nitelikleri, yardımcı görevliler, yarı ve tam zamanlı halk eğitimcilerinin eğitimi. Halk eğitimi alanındaki önemleri nedeniyle, bu madde başlıkları altında raporda yer alan açıklamalar aşağıda aynen verilmiştir:

Halk Eğitimcilerinin Yetiştirilmesi ve İstihdamı

1970'li yıllarda, yetişkin eğitimi ile ilgili en büyük sorunun, yetişkinleri öğrenmeye yönelme ve onlarda öğrenme isteğini canlı tutma amacının gerektirdiği çok çeşitli görevleri yerine getirecek, yeterli sayıda profesyonel personelin nasıl mesleğe sokılacağı ve yetiştirileceği konusu olduğundan, komisyonunun hiçbir kuşkusu yoktur. Önceki toplumda sıradan bir uğraş gibi görülen halk eğitimi birkaç yıldan bu yana örgün eğitimin önemli bir parçası olmuştur.

Şimdiye kadar, halk eğitimi ile ilgili çalışmalar gönüllü elemanlar ve yarı-zamanlı ücretliler tarafından yürütülmüştür. Halk eğitimi canlandırmak ve devamını sağlamak için hükümetler ve demokratik planlar için bu pratik bir çözüm olmuştur. Ancak günümüzde halk eğitimi alanı gelişme kaydederek bir seviyeye gelmiş ve daha da gelişmesi için tam-zamanlı personele ihtiyaç duymaktadır (düzenleyici, yönetici, bilgi araçları uzmanı). Hatta gönüllü ve yarı zamanlı uzman personeli bulmak ve bu alandaki gelişmelerin hızını artırmak için anılan personele daha da çok ihtiyaç duyulmaktadır.

Yetişkinlerin edindikleri bilgilerin yararlı ve kaliteli olması, kendilerini yetiştirme ve yöneltme yönünden sunulan kaynakların çokluğuna bağlıdır. İnsanlığa yapılacak yardım birinci derecede olmalıdır. Bu nedenle materyeller bizzat uzman personel tarafından hazırlanmış ve kontrol edilmiş olmalıdır.

Bundan böyle halk eğitimi sadece ekonomik üretime değil aynı zamanda yaşam seviyesinin yükseltilmesine de katkıda bulunmalıdır. Bundan dolayı uzman personeli yetiştirecek daha önemli kaynakların sağlanması gereklidir.

Halk Eğitimciliğin Koşulları

Çekici ve iyi belirlenmiş bir meslek görünümünü içerecek halk eğitimciliğin gerçek bir meslek olabilmesi için daha önce Montreal Konferansı'nda belirtilen eğilimleri yenilemek yerinde olur. Halk eğitimcilik gerçek bir meslek oluncaya kadar profesyonel elemanları istihdam etmek ve bunları kurumda tutmak gereklidir. İstihdam ettiği personele, örgün eğitim kurumları yönetici ve öğretmenlerinde olduğu gibi sosyal koşullar, emeklilik vb. statü hakları sağlamak durumundadır. Bununla birlikte yetişkin eğitiminde profesyonel meslek adamlarına duyulan ihtiyaca verilen bu ağırlık, kapalı ve mesleğin kurulacağı izlenimini vermemelidir. Bir yandan yetişkin eğitimi ile genel eğitim arasındaki geçişlerin sürdürülmesi, öte yandan profesyonel yetişkin eğitimcileri ile genel eğitim arasındaki geçişlerin sürdürülmesi, öte yandan profesyonel yetişkin eğitimcileri ile bu alanda uzmanlaşmış olmayan kişiler arasında yakın ilişkilerin kurulması gerekli görülmektedir.

Halk Eğitimcilerinin Nitelikleri

Bir meslek olarak kabul edilebilmesi için halk eğitimi uzmanlaşmış meslek eğitimini gerektirmektedir. Düzenleme ve eğitim için yetenekli kişileri aramak yeterli olmamaktadır. Komisyon, yetişkin eğitimcisinin aşağıdaki niteliklere sahip olmasını beklemektedir:

a. Geniş bir yaşam deneyimi ve geniş bir kültüre sahip olma, sosyal beceriler, grupla çalışma ve grup dinamiği hakkında bilgili, sosyal ve siyasal süreçleri çabuk kavrayabilme yeteneğine sahip olmalıdır. Bunların dışında başkalarını anlama yeteneği, çoğu zaman kursları planlama, modern araç ve gereçleri kullanma yeteneğinden daha da önemlidir.

b. Yapılan sosyal hizmete kuvvetle bağlı olmanın getirdiği heyecanı duymalıdır.

c. İyi öğrenme koşulları yaratmak için katılanların özel sosyal durumlarını kavrama yeteneğine sahip olmalıdır.

Yetişkinler her zaman öğrenme ihtiyaçlarının bilincinde olmadıklarından, yetişkin eğitimcisi herşeyden önce, insanların kendi potansiyellerinin farkına varmaları ve öğrenmeye ya da amaçlı grup çalışmalarına katılmaları için onları teşvik edici bir rol oynamalıdır.

Halk Eğitimcilerinin İstihdamı

Yukarıda anılan personel niteliklerine sahip olmanın önemi ve yerine getirilecek görevlerin farklılığı dikkate alınarak, halk eğitimcilerinin değişik sosyal ve mesleki ortamlara uyacak şekilde yetiştirilmeleri gereklidir. Kırsal kalkınma kentsel gelişmelerin söz konusu olduğu durumlarda uygulamaların dikkatli bir analizi yapılmalı ve buna göre personel kategorilerinden hangilerinin seçileceği belirlenmelidir. Tam-zamanlı yetişkin eğitimciler aşağıdaki katagorilerden sağlanabilir:

a. Hizmet edecekleri toplumdaki kişilerle aynı deneyimlere sahip gönüllü öğretmenler ve düzenleyiciler,

b. Yetişkin eğitimi programlarında görev almış ya da yarı-zamanlı olarak akşam kursları yönetmiş olup esas ilgilerinin yetişkinlere yönelik faaliyetlere dönük olduğuna karar verenler,

c. Özel bilgi ve becerilere sahip erkek ve kadınlar.

Yetişkinlerin ihtiyaçlarının farklılığı nedeniyle yarı-zamanlı halk eğitimciler farklı katagorilerden sağlanabilir:

a. Gerekli bir yetişmeden geçtikten sonra öğretmen, grup önderi ve düzenleyici olarak hizmet yapabilecek çeşitli mesleklere sahip kişiler,

b. Yerel kamu görevlileri, özellikle yayım veya toplum kalkınması hizmetlerini yürütmüş kişiler,

c. Kısa bir yönlendirici kurstan geçmiş öğretmenler,

d. Toplumun saygınlığını kazanmış ve toplumu etkileyecek yerel önder niteliğindeki yaşlı kişiler,

e. Özellikle yüksek nitelikli kişilerin yetişkin nüfusta az sayıda bulunduğu kalkınmakta olan ülkelerin üniversite öğrencileri,

f. Okumaz-yazmaz oranının yüksek olduğu ülkelerde, okuma-yazma bilen bütün bireyler

Bazı delegeler, halk eğitimciler ve düzenleyiciler arasında milli bir örgüt kurulmasını da öngördüler.

Yardımcı Görevliler

Bazı delegelerin iradesiyle, toplumda sorumluluk almış bir kimse kendinden daha az şanslı vatandaşların eğitimine yardım etme görevinden kaçınmaz. Bu gibi kimselerin içinde, işleri gereği halkla

hergün ilişki içinde olan doktorlar, sosyal hizmet görevlileri ve kütüphaneciler bulunur. Başkalarının çalışmalarını denetleme durumunda olan herkes, işinin eğitsel boyutunun bilincinde olmalıdır. Eğitimden ve kültürden en çok yoksun olanlara en iyi yardımı yapabilecek kişiler onların günlük yaşayışını paylaşan kişilerdir. Asgari bir eğitimden geçmiş herkes, yaşadığı çevrede eğitimin yayılmasına yardımcı olmalıdır.

Halk Eğitimcilerinin Eğitimi

Okuma-yazma programları ve halk eğitimi çalışmalarında görev alan görevliler, düzenleyiciler, program, film ve yayım gibi eğitici materyel hazırlayıcı uzmanlar, canlandırıcılar, yönlendiriciler, yardımcı elemanlar, kooperatif ve sendika yayım görevlileri, öğretici personeli yetiştirecek ve araştırmaları yürütebilecek uzman halk eğitimciler. Bu listeye kısmen eğitim çalışmaları yapan diğer görevliler de ilave edilebilir. Sosyal çalışma uzmanları, doktorlar, din görevlileri, kütüphaneciler, müze görevlileri ve kültür merkezi görevlileri.

Yarı-Zamanlı Halk Eğitimcilerinin Eğitimi

Yarı-zamanlı görevlilerin eğitimi bunların mevcut bilgi ve becerilerine bağlıdır. Bunların en azından yetişkinlerin öğrenmesi hakkında bilgilerinin olması ve kendilerini hizmet ettikleri grupla özdeşleştirmeleri gerekmektedir. Kural olarak çalışmakta oldukları çevrede eğitim görmeleri yerinde olur. Bazen onları yoğun nitelikli kurslar için bir merkezde toplamak yerinde olur.

Tam-Zamanlı Yönetici ve Düzenleyicilerin Eğitimi

Yönetici ve düzenleyicilerin eğitimi derin olduğu kadar geniştir de. Görevleri birçok alanda nitelikli ve bilgili olmayı gerektirir. Bu nedenle bunların eğitimleri gerekli koşullar hazırlanarak üniversitelerde yapılmalıdır. Çoğu ülkelerde bu amaçla bölgesel ve ulusal yetiştirme merkezleri kurulmuştur (Unesco, 1972, s. 36-38).

Halk eğitimcilerinin yetiştirilmesi ve istihdamının her yönüyle ele alındığı bu Konferansta, konuya ilişkin aşağıdaki hususlar tavsiye edilmiştir:

Yetişkin Eğitiminde Üniversitelerin Rolü

Yetişkin eğitimi alanında yetişmiş personel kıtlığına dikkati çeken; tam-zamanlı çalışan uzmanların sayısı artırılmadıkça, yetişkin eğitiminin, yaşam boyu eğitim ilkeleriyle uyum içinde geliştirilemeyeceğine inanan; bu uzmanların sayısını artırmanın daha yoğun yetiştirme alanlarının gerektiğini vurgulayan; üniversitelerin her çeşit yetişkin eğitimini iş edinmesinin, hem üniversiteye hem de topluma sağlayacağı yararları dikkat eden pek çok ülkede; yetişkin eğitiminin, hükümet ve üniversite çevrelerinde henüz doğru bir statüye kavuşmamış olduğunun farkında olan; 1970'li yıllarda, eğitimin kalkınmaya yönelik olmak zorunda bulunacağının farkında olan böyle kalkınmaya yönelik eğitim programlarında, üniversitelerin ve diğer yüksek öğretim kurumlarının önemli bir rol oynayacaklarının dikkate alan Konferans, üye ülkelerin aşağıdaki konularda üniversiteleri ve diğer yüksek öğretim kurumlarını özendirilmelerini tavsiye eder:

1. Yetişkin eğitimini bir disiplin olarak kabul etmek ve işlevlerinin önemli ve gerekli bir adım olarak halk eğitimcilerinin yetiştirilmesi için kısa süreli hizmet-içi eğitim kursları ve sertifika, diploma ya da derece kazanmaya götüren daha uzun süreli kursları içermek üzere kurslar düzenlemek,
3. Yetişkin eğitime uygun programlara katılmak ve tazeleyici kursların yaygınlaştırılmasına katkıda bulunmak,
4. Eğitim fakültelerinde ya da eşdeğer üniversitelerde öğretmenlerin ve uzmanların yetiştirilmeleri için kurslar açmak kadar, bu gibi personelin acil olarak yetiştirilmesi için kısa süreli yoğun kurslar düzenlemek,
5. Var olan yetişkin eğitimi kurumları ile özel bağlar kurmak, ziyaretçi, konferansçı, teknisyen ve dergi, basılı araç değiş-tokuşu yapmak, böylece var olan yetişkin eğitimi kurumları ve yetişkin eğitimi alanında çalışmak, diğer kurumlarla tam bir işbirliği kurmak.

Yetişkin Eğitimi Personelinin Yetiştirilmesi

Yetişkin eğitiminin gelecekte toplumun her alanında olduğu kadar, insanların genel eğitim ve kültür düzeylerinin yükseltilmesinde de giderek artan bir önemle, hatta şimdi olduğundan daha çok eğitim sisteminin sürekli bir parçası olacağına inanarak; eğitim sisteminin bu önemli parçası için personel yetiştirilmesi ve uygulayıcı personelin, bilgi, beceri ve yöntemlerinin yükseltilmesi ve tazelenmesi için kısa ve uzun dönemli

önlemler alınması gerektiğinin farkında olan Konferans, üye ülkelere bu amaçla yetişkin eğitimi personeli yetiştirilmesine yüksek bir değer vermelerini ve aşağıdaki hususları gerçekleştirmelerini tavsiye eder:

1. Öğretmen yetiştirme programlarında, kütüphanecilerin ve diğer eğitim personeli yetiştirilmesinde yetişkin eğitimi derslerinin de içerilmesi,

2. Yetişkin eğitimi alanında uzmanlaşacak öğretmenlerin yetiştirilmesi için programlar geliştirilmesi, yüksek öğretim düzeyinde, öğretmen yetiştirme sistemiyle uygun biçimde eşgüdümlemesi,

3. Öğreticilerin endüstri için tam-zamanlı yetiştirme, görevlilerin, yetişkin eğitimcilerin ve yöneticilerin yetiştirilmesini de içermek üzere yetişkin eğitimi personelinin yetiştirmek için düzenlenen seminerlerin ve kursların, eğitim sisteminin tümleyici bir parçası olması,

4. Yetişkin eğitimi personelinin yetiştirilmesinde radyo, televizyon, basılı araçlar, yazışmalı kurslar ve görsel işitsel araçların uygun bir bütünlük içinde kullanılması (Unesco, 1972, 3.s.32-34).

Görüldüğü gibi Konferansta tek tip halk eğitimi elemanından bahsedilmemektedir. Halk eğitimi alanının özelliği gereği çok değişik branşlardan, değişik düzeylerden ve statülerden elemanlar kullanılmak durumundadır. Konferansta bu durum dikkate alınmış ve farklı statülerdeki halk eğitimcilerinin istihdam edilmesi, yetiştirilmesi ve nitelikleri hususu üzerinde durulmuştur. Ayrıca, halk eğitimciliğinin sosyal koşulları, emeklilik ab. statü haklarından da bahsedilmiştir. Konferansta, tam-zamanlı, yarı-zamanlı ücretli ve gönüllü olmak üzere halk eğitimde istihdam edilecek elemanlar üç kategoride toplanmış, bunların hizmet-öncesi ve hizmet-içinde yetiştirilmeleri ve bu konuda üniversitelere düşen görevler vurgulanmıştır.

Kısaca, halk eğitimi alanı bir disiplin olarak kabul edilmiş, yapacakları işlere göre halk eğitimcileri farklı grupları ayrılmış ve her gruptaki elemanların ayrı ayrı yetiştirilmeleri gerektiği üzerinde durulmuştur.

Nairobi Konferansı

Unesco, 26 Ekim-30 Kasım 1976 tarihleri arasında Nairobi'de genel bir Konferans düzenlemiş ve bu Konferansın 19. oturumunda yetişkin eğitiminin gelişmesine ilişkin bazı tavsiye kararları alınmıştır. Bunlar, yetişkin eğitiminin tanımı, hedefler ve strateji, yetişkin eğitiminin

içeriği, yöntemler, araçlar, araştırma ve değerlendirme, yetişkin eğitiminde yapısal düzenlemeler, yetişkin eğitiminde çalışan kimselerin eğitimi ve statüleri, yetişkin eğitimiyle gençlerin eğitimi arasındaki ilişkiler, yetişkin eğitimiyle çalışma hayatı arasındaki ilişkiler, yetişkin eğitiminin yönetimi, koordinasyonu, finansmanı ve uluslararası işbirliği konuları ile ilgilidir.

Halk eğitimcisi yetiştirmeyle ilgili hususlar, Yetişkin Eğitimi Alanında Çalışan Kimselerin Eğitimi ve Statüleri başlığı altında ele alınmış ve aşağıdaki hususlar tavsiye edilmiştir.

1. Hangi düzeyde ve hangi amaçla olursa olsun, yetişkin eğitimi alanında çalışanların özel beceriler ile özel bilgi, anlayış ve tutumlara sahip olmaları gerektiği görüşü benimsenmelidir. Bu nedenle yapacakları işe göre bu gibi elemanların dikkatle seçilmeleri; ihtiyaçları ve işin gerekleri göz önünde bulundurularak hizmet-öncesi ve hizmet içi eğitimden geçirilmeleri yerinde olur.

2. Yetişkin eğitimi çalışmalarına faydalı katkıda bulunabilecek çeşitli uzmanlık dallarından kimselerin mahiyeti ve amacı ne olursa olsun bu faaliyetlere katılmalarını sağlayıcı önlemler alınmalıdır.

3. İstihdam edilen tam-zamanlı meslekten elemanlar dışında ne türden olursa olsun yetişkin eğitimi faaliyetlerine sürekli olarak veya arada bir ücretli veya gönüllü olarak katkıda bulunabilecek kimselerden yararlanmak üzere önlemler alınmalıdır. Faaliyetleri düzenleme ile öğretimin her yönünde gönüllü hizmet ve katılma son derece önemli olup, her türlü beceri sahibi katkıda bulunabilir.

4. Yetişkin eğitiminin hizmet ettiği çevrenin özellikleri dikkate alınarak, elemanların yetiştirilmesi çalışmaları, mümkün olduğu kadar, yapılacak işin gerekleri ile ilgili her türlü beceri, bilgi anlayış ve kişisel tutumu kapsamalıdır. Yetiştirme faaliyetleri, bunları bütünleştirmek suretiyle iyi bir yetişkin eğitimi örneği vermelidir.

5. Yetişkin eğitimi alanında tam-zamanlı olarak çalışan elemanların çalışma koşulları ve aldıkları ücret, başka yerlerde benzeri görevlerde çalışanlarıki ile kıyaslanabilir olmalıdır. Kısmi görevle ücretli olarak çalışanların çalışma koşulları ise esas görevlerinde aksamaya yol açmayacak biçimde düzenlenmelidir (Unesco, 1984. 4.s.16-17).

Bu Konferansta da halk eğitiminin çeşitli yönleri tartışılmış ve yetişkin eğitiminde çalışacak kimselerin eğitim ve statüleri konusu, özel bir gündem maddesi olarak ele alınmıştır. Bu konuda çeşitli hususlar tavsiye edilmiştir. Halk eğitimi alanında çalışacak elemanların hizmet-öncesi ve hizmet-içi eğitimden geçirilmesi gerektiği vurgulanmış, ayrıca, halk eğitimi alanında görev alacak diğer uzmanlık dallarından kimselerin de böyle bir eğitimden geçirilmesi gerektiği üzerinde durulmuştur. Halk eğitimi faaliyetlerine katkıda bulunabilecek gönüllü ve ücretli elemanlardan yararlanmak için gerekli önlemlerin alınması ve Tokyo Konferansı'nda olduğu gibi halk eğitimcilerin çalışma koşullarının iyileştirilmesine özen gösterilmesi hususuna da değinilmiştir.

Belgrad Konferansı

Yetişkin Eğitiminin Gelişmesine İlişkin Unesco Tavsiye Kararlarının Uygulanması Konusunda Balkan Ülkeleriyle Komşu Ülkeler Uzmanlar Konferansı 22-25 Şubat 1983 tarihleri arasında Yugoslavya'nın Belgrad şehrinde yapılmıştır. Konferansın amacı, 1984 ya da 1985 yılında Unesco tarafından düzenlenmesi öngörülen IV. Uluslararası Yetişkin Eğitimi Konferansı'na sunulmak üzere, ortak sorunlar ile ihtiyaçları ve tavsiyeye değer yaklaşımları belirlemeye yönelik olmak üzere 1976 Unesco Nairobi Konferansı'nda geliştirilen tavsiyelerin uygulanmasını gözden geçirmektir.

Konferansa Yunanistan, Romanya, Türkiye, Yugoslavya, Avusturya, İtalya ve Macaristan ile Unesco Genel Merkezi'nden uzmanlar katılmıştır. Diğer konular yanında, halk eğitimcisi yetiştirilmesi hususunda Nairobi Tavsiye Kararı doğrultusundaki gelişmeler incelenmiş ve şu sonuca varılmıştır:

Yetişkin eğitimci kadrolarını mesleğe hazırlamak ve bilimsel araştırmaları geliştirmek bakımından üniversitelerin bu alandaki rolü büyüktür. Durum çeşitli ülkelerde farklı olmakla birlikte, üniversitelerin yetişkin eğitimi alanındaki işlevi bugün gerçekleşmiş bir olgu olmaktan çok bir beklenti konusu halindedir (Unesco, 1984. 5.s.5).

Burada da görüleceği üzere, 1976 Nairobi Tavsiye Kararlarının halk eğitimcisi yetiştirme konusunda yeterince uygulanmadığı vurgulanmaktadır. Konferans ayrıca, halk eğitimci yetiştirilmesi konusunda aşağıdaki hususların gerçekleştirilmesini tavsiye etmiştir:

1. Balkan alt-bölgesinde ve öteki bölgelerde iş birliğini artıracak yetişkin eğitiminin planlanması, uygulanması ve değerlendirilmesi konusunda araştırma, görüş alış-verişi ve yeni yaklaşımlar geliştirilmesi teşvik edilmelidir.

2. Yetişkin eğitiminin daha da geliştirilmesi, uzman yetiştirilmesi ve araştırmalar yapılması maksadıyla, Balkan alt-bölgesinde örnek kuruluşlar yaratılmalıdır.

3. Bölgede Yetişkin Eğitimi Bülteni veya Dergisi yayınlamak gibi değerli bir bilgi alış-veriş sistemi kurulmalıdır.

4. Bölge içinde yetişkin eğitimi alanında uzman, araştırmacı ve öğrenci değişimi teşvik edilmelidir.

5. Araştırma teşvik edilmeli, eğitimlerini ilerletme konusunda çalışan kimselerin tutumlarına ilişkin bölgesel bir toplantı düzenlenmelidir (Unesco, 1984. 5.s.6).

Yukarıdaki tavsiyelerden de görüldüğü üzere Balkan-alt bölgesinde, bir yandan halk eğitimine uzman yetiştirilmesi amacıyla araştırmalar yapılması amacıyla örnek kuruluşların kurulması, öte yandan ortak bir yetişkin eğitimi bülteni veya dergisinin yayınlanması, uzman araştırmacı veya öğrenci değişiminin gerçekleştirilmesi ve bu yollarla halk eğitimcilerinin yetiştirilmesinin sağlanması öngörülmektedir.

Hamburg Konferansı

Unesco Alman Milli Komisyonu ile Unesco Eğitim Enstitüsünün işbirliğiyle 28 Şubat-4 Mart 1983 tarihleri arasında Hamburg 'da Yetişkin Eğitiminde Motivasyon konulu Avrupa Konferansı düzenlenmiştir. Konferansa Unesco Alman Milli Komisyonundan 65, hükümetlerarası kuruluşlardan 6 ve 22 gözlemci katılmıştır. Düzenleyiciler tarafından Konferansa çeşitli çalışma dökümanları sunulmuştur. Ayrıca Konferansta, halk eğitimci yetiştirilmesi ile ilgili hususlar, Yetişkin Eğitimi Alanında Çalışan Öğretmenler ve Diğer Elemanlar başlığı altında ele alınmış ve aşağıdaki hususlar tavsiye edilmiştir:

1. Yetişkin eğitimi alanında çalışanların mesleğe hazırlanmaları ve meslek-içinde yetiştirilmeleri için deney-sel projeler,

2. Kendi kendine öğrenme için yetiştirme programları, hedef alınan çeşitli gruplarla çalışanlar için özel yetiştirme programları, hazırlanmalıdır (Unesco, 1984. 6.s.3).

Daha önce de belirtildiği gibi halk eğitimi alanında özellikleri, ihtiyaçları çok çeşitle gruplarla çalışacak, farklı alanlardan gelen ve eğitim düzeyleri çok farklı insanları da kullanmak gerekir. Böyle bir çerçevede tek tip bir halk eğitimci yetiştirme programından söz etmek mümkün değildir. Alan, yöre ve hedef alınan kişiler ve elemanların kendi özelliklerine göre farklı biçimlerde yetiştirilmelerine ihtiyaç vardır. Nitekim Konferansta, bu elemanların mesleğe hazırlanmaları ve meslek içinde yetiştirilmeleri için deneysel projelerin hazırlanması ve bu yolla yetiştirilmesi konusunda ilk kez deneysel projelerden söz edilmesi dikkat çekicidir. Bu işin proje olarak ele alınması veya tavsiye edilmesi, halk eğitimci yetiştirme konusunda üye ülkelerin uygun bir yaklaşım arayışı içinde olduklarını göstermektedir. Esasen, halk eğitiminde buna ihtiyaç da vardır.

Paris Konferansı

Dördüncü Uluslararası Yetişkin Eğitimi Konferansı 19-29 Mart 1985 tarihlerinde Fransı'nın başkenti Paris'te yapılmıştır. Konferansa, 120 ülkeden 40'ı bakan ve bakan düzeyinde personel olmak üzere toplam 881 delege katılmıştır. Konferanstaki komisyonlardan birincisi, halk eğitiminin amaçları ve rolü , öncelikli gruplar, programlar, halk eğitimi araç ve yöntemleri, örgütlenme biçimleri ve uluslararası işbirliğini incelemiştir. İkinci komisyon ise halk eğitiminde yeni yöntem ve araçların kullanılması, rehberlik ve yönetme, araştırma ve dökümantasyon, personel statüsü ve yetiştirilmesi, planlama, bütçeleme ve işbirliği gibi konuları incelemiştir. Komisyon personel statüsü ve yetiştirilmesi konusunda aşağıdaki hususları görüşmüştür:

1. Eğitimin diğer bütün alanlarında olduğu gibi halk eğitimi alanında da uzmanlaşmanın gerekliliğini,
2. Şimdiye kadar sadece pedagoğlara yani ilk ve ortaokul öğretmenlerine mesleki eğitim vermekle yetinildiğini, hatta pedagojik eğitimden sorumlu üniversite, kurum ve organların, yüksek öğretim öğretmenlerinin bile mesleki eğitimlerinin ihmal edildiğini,
3. Yaşam boyu süren bir eğitim olan sürekli eğitimin gerektirdiği prensip ve temel ilkelerine uymanın gerekliliğini,
4. Halk eğitimcilerin androgojik bir eğitimden geçmedikçe bu alandaki yetişmelerinin oldukça sınırlı olacağını,

5. Andragogların en azından, yetişkin psikolojisi , öğrenme psikolojisi, andragojik teknik ve yöntemler hakkında yetiştirilmelerinin gerekliliğini,

6. Öğrencileri genellikle yetişkin olan üniversite öğretmenlerinin bile bu spesifik konularda yetişmelerinin yerinde olacağını (Unesco, 1985, s.59),

dikkate alan Konferans, üye ülkelerin yetkililerine aşağıdaki hususları tavsiye etmiştir:

1. Eğitimin kalitesi ve gelişmesi bakımından yetişkin eğitimi personelinin halkı doğrudan etkilediği dikkate alınmalıdır,

2. Yetişkinlerin katıldığı her düzeydeki eğitime hakim olabilecek derecede yetenekli andragogların yetiştirilmelerinde, andragojik prensiplerinde, sürekli eğitimin temel ilkelerine uygun olarak yetişkin eğitim teknik ve yöntemlerinde ve sistemin yenileştirilmesinde, yenilikler yapılmasını kolaylaştırmak gereklidir,

3. Pedagojik eğitimden sorumlu kuruluşlar ve üniversiteler, halk eğitimcilerin andragojik eğitimlerine eğilen kurumlar haline getirilmelidir,

4. Üniversite ve öğretmen yetiştiren kuruluşları, andragoji diploması vermeye ve bu alanda uzmanlık eğitimi yapmaya teşvik etmelidir,

5. Ayrıca üniversite ve öğretmen yetiştiren kurumların ara elaman yetiştirmeye yönelik her eğitimciye ve her bölgeye uyabilecek esneklikte modüler bir program yaklaşımını tercih etmeleri sağlanmalıdır. (Unesco, 1985, s.59-60).

Konferans üye ülkeleri;

1. Gönüllü ve yarı zamanlı personelin yetişmesinde resmi olmayan kuruluşların katkısını dikkate almayı,

2. Yarı-zamanlı ve gönüllü personelin statüsünün belirlenmesini sağlayacak çeşitli yetiştirme ve denemelerin sonuçlarını değerlendirmeye,

3. Yarı-zamanlı ve gönüllü personelin yetiştirilmesinde, önceden edindikleri bilgi ve ihtiyaçlarına uygun öğrenme durumlarını ilave etmeye izin verecek derecede

esnekliğe sahip programlar uygulayan ve resmi olmayan kuruluşların çabalarını desteklemeye (Unesco, 1985, s.60),

davet eder. Unesco'ya ise,

1. Gelecek bütçe ve programları belirlerken halk eğitimine personel yetiştirme konusuna da yer verilmesini,

2. Halk eğitimine personel yetiştirilmesinin öneminin daha iyi anlaşılmasında, personelin statüsünün geliştirilmesinde, somut projeler çerçevesinde üye ülkelerin desteklenmesini,

3. Üye ülkeler arasında bilgi alış-verişinin sağlanmasını tavsiye eder,

Paris Konferansı'nda, pedagojik (eğitim bilimi) formasyon yanında andragojik (yetişkin eğitimi bilimi) formasyonu da getirilmiş ve yetişkin eğitimi alanında görev alacakların bu formasyonu da alması gerektiği vurgulanmıştır. Öte yandan, üniversite ve öğretmen yetiştiren kuruluşların bu konuda görev almaları ve andragojik diploması vermeleri gerektiği de belirtilmiştir. Ara eleman yetiştirilmesi konusunda ise modüler program yaklaşımının tercih edilmesi istenmiştir. Gönüllü ve yarı zamanlı elemanların yetiştirilmeleri gereği üzerinde de durulmuş ve bu konuda çalışmalar yapan resmi olmayan kuruluşların çabalarının desteklenmesi tavsiye edilmiştir. Ayrıca, halk eğitimcisi yetiştirme konusunda Unesco'nun somut projeler çerçevesinde üye ülkeleri desteklemesi istenmiştir.

Sonuç olarak, Paris Konferansı'nda farklı olarak değinilen önemli hususlardan birisi de tam-zamanlı halk eğitimcisi denilen uzman kadronun, üniversite ve öğretmen yetiştiren kurumlarda yetiştirilirken pedagojik formasyon yanında andragojik formasyon da almaları tavsiye edilmiştir.

Budapeşte Danışma Toplantısı

Halk eğitimci Yetiştirme Yöntemleri, Programları ve İhtiyaçları Konulu Uluslararası Danışma Toplantısı 17-21 Kasım 1986 yılında Macaristan'ın başkenti Budapeşte'de yapılmıştır. Toplantıya 24 delege ve 17 gözlemci katılmıştır. Toplantıya katılan ülkeler Irak, Gana, Macaristan, Jamaika, İsveç, Danimarka, Fransa, Tanzanya, Almanya, Japonya, Çekoslovakya, Meksika, Sovyetler Birliği, İngiltere, Tayland, Polonya ve Unesco Genel Merkezidir.

Toplantıda halk eğitimcisi yetiştirme programları, programların iyileştirilmesi, Unesco'nun yapabileceği yardımlar, halk eğitimcilerin eğitim ihtiyaçları, halk eğitimcilerin kullandıkları araç-gereç, yöntem

vb. tekniklerin geliştirilmesi, sistemin yenileştirilmesi gibi hususlar tartışılmış ve bir halk eğitimci yetiştirme programında yer alması gereken teorik öğeler şöyle belirtilmiştir:

- Sosyal grupların günlük ve somut eğitim ihtiyaçlarını belirlemeye yönelik dersler,

- Yetişkin davranışlarını ve içinde bulunduğu ortamın teşhisini kolaylaştıracak sosyal psikoloji, psiko-sosyoloji vb. dersler.

- Teorik ve pratik iletişim dersleri,

- Yetişkin eğitiminde özel durumlar, yapılar ve yetişkin eğitime ilişkin dersler,

- Yaşam boyu edinilen eğitimsel ve kültürel birikimlerin geliştirilmesi ve korunmasını sağlayacak sürekli eğitim prensipler, ilkeleri vb. dersler,

- Modern teknoloji sayesinde gelişen eğitim çalışmalarını destekleyen eğitim araçlarının kullanımı ve rolüne ilişkin dersler,

- Eğitim programlarının finansmanı, yönetimi, mantığı ve teknik yönlerini genel olarak veren dersler (Unesco, 1986, s.11).

Ayrıca gelecek uluslararası yetişkin eğitimi konferansının halk eğitimcisi yetiştirilmesi konusu üzerinde yapılması da gündeme gelmiştir. Sonuçta, Unesco'ya aşağıdaki hususlar tavsiye edilmiştir:

1. Halk eğitimci yetiştirilmesi konusunda uluslararası toplantıların yapılması ve halk eğitimci yetiştirilmesinde uzman görüşleri hakkında üye ülkelerin dikkati çekilmelidir.

2. Halk eğitimci yetiştirilmesi konusunda alınan önemli sonuçların karşılaştırıldığı bir inceleme yapılmalıdır.

3. Uluslararası, ulusal ve bölgesel düzeyde yapılacak halk eğitimci yetiştirmeye ilgili toplantıların desteklenmesi ve bu konunun sürekli ön plana alınması sağlanmalıdır.

4. Sürekli eğitim fikrinin gelişmesi için disiplinler ve sektörler arası bir işbirliğinin kurulması ve geliştirilmesi sağlanmalıdır.

5. Halk eğitiminde personel yetiştirilmesinin

hızlandırılması ve özellikle gönüllü elemanların yetiştirilmesinin desteklenmesi için halk eğitimi ile ilgili birey ve derneklerle işbirliğinin kurulması ve geliştirilmesi sağlanmalıdır.

6. Bütün bu tavsiyelerin yerine getirilebilmesi için de önce, dünya ülkeleri, bölgeleri düzeyinde halk eğitimcilerin eğitimiyle ilgili başlıca kurumlar ve halk eğitiminin belli başlı fonksiyonlarını belirleyecek bir uzman grubunun belirlenmesi gerekir. Bu grup dünyada uygulanan yetiştirme stratejileri ve halk eğitimcilerin yetiştirilmesi ile ilgili kurumların bir dökümanının hazırlanmasıdır.

7. Halk eğitimci yetiştirilmesi konusunda yapılan araştırmaların desteklenmesi sağlanmalıdır (Unesco, 1986, s.20)

Budapeşte Danışma Toplantısında halk eğitimcisi yetiştirme alanlarının belirlenmesi üzerinde durulmuştur. Halk eğitiminde uluslararası bilgi alış-verişinin sağlayacak toplantıların yapılması tavsiye edilmiş ve halk eğitimcisi yetiştirilmesine yönelik çalışmalarda bulunan birey ve derneklerle işbirliği yapılması gerektiği konusuna da değinilmiştir. Diğer taraftan dünya ülkelerinde halk eğitimcilerin eğitimiyle ilgili başlıca kurumlar ve halk eğitiminin belli başlı fonksiyonlarının belirlenmesini içeren bir dökümanın hazırlanması da tavsiye edilmiştir. Böylece halk eğitimcisi yetiştirilmesi konusunda gerekli yaklaşımların geliştirilmesinde, çeşitli ülkelerin deneyimlerinden yararlanılmaya ihtiyacın olduğu ortaya çıkmaktadır.

SONUÇ

Unesco tarafından düzenlenen uluslararası yetişkin eğitimi konferansları ve danışma toplantısındaki tavsiyeleri ve çeşitli ülkelerdeki uygulamaları dikkate alarak, halk eğitimi alanında görev alacak personeli görevlerine göre üç grupta toplamak mümkündür. Bu gruplarda yer alan personelin görevleri, yetiştirme düzeyleri ve nitelikleri konusundaki eğilimler şöyle özetlenebilir.

1. Uzman Yöneticiler ve Düzenleyiciler: Bunlar yetişkin eğitimi alanında tam-zamanlı olarak çalışan, bu alanı sürekli bir meslek ve kariyer olarak seçmiş bulunan uzman elemanlardır. Bu elemanların en az lisans, tercihan yüksek lisans ve mümkünse doktora düzeyinde eğitim görmüş ve alanda tecrübe kazanmış kişiler olması beklenir. Bunlar, halk okulu müdürleri ve halk eğitimi deneticileri, tarımsal yayım elemanları, üniversite yayım örgütlerinin gece kolejlerinin yöneticileri, sanayi eğitim

yöneticileri, devlet kurumlarının ve diğer kuruluşların hizmet-içi eğitim yöneticileri, sağlık eğitimcileri, sosyal kurumların, ceza ve ıslah kurumlarının yetişkin eğitimi yöneticileri, halk kitaplıklarının eğitim uzmanları, dini kurumların yetişkin eğitim programları yöneticileri gibi çeşitli alanlarda çeşitli kurumlarda çalışan üst düzey personeldir. Bu grup personelden her düzeyde beklenen hizmet büyüktür. Bunlardan normal olarak programları planlaması, uygulamaya koyması, yönetmesi ve değerlendirmesi beklenir. Ayrıca bunlar, yetişkin eğitimi kuruluşlarının fazlasıyla ihtiyaç duyduğu yarı-zamanlı personeli bulma, yetiştirme ve denetleme sorumluluğunu da üstlenme durumundadır. Bunun dışında eğitim alanındaki gelişmeleri izlemek ve diğer meslek adamlarıyla ilişki kurarak bu ilişkileri sürdürmek zorundadırlar. Bunlardan örgün eğitim sistemi ile toplum arasında yakın bağlar kurması da istenebilir. Tokyo Konferansı raporuna göre, bir yetişkin eğitimcisi olarak da aşağıdaki nitelikler ve yeteneklere sahip olmalıdırlar:

a. Geniş bir hayat tecrübesi ve geniş bir kültür, sosyal beceriler, grupla çalışma ve grup etkileşiminin dinamiği hakkında bilgili, sosyal ve siyasal süreçleri çabuk kavrama yeteneğine sahip olmalıdır. Bunların da üzerinde başkalarını anlama yeteneği gereklidir.

b. Yapılan sosyal hizmete kuvvetle bağlı olmanın verdiği heyecanı duymalıdır.

c. İyi öğrenme koşulları yaratmak üzere katılanların özel sosyal durumlarını kavrama yeteneği önemlidir.

Yetişkinler her zaman öğrenme ihtiyaçlarının bilincinde olmadıklarından yetişkin eğitimcisi, herşeyden önce insanların kendi gelişme potansiyellerinin farkına varmaları ve güven uyandıracak bir şekilde öğrenmeyi ya da maksatlı grup faaliyetlerine katılmaları için onları teşvik edici bir rol oynamalıdır.

2. Tam Ya da Yarı-Zamanlı Yönetici ve Öğretmenler: Bunlar örgün eğitim kurumlarının yönetici yada öğretmeni olup, tam-zamanlı ya da yarı-zamanlı olarak bir yetişkin eğitimi kurumunda yöneticiler, öğretmenlik görevi yapan elemanlardır. Bu elemanların hizmet-öncesi eğitimleri sırasında yetişkin eğitimi alanında da dersler almış ya da sonradan bu alanda sertifika almış olmaları, ayrıca, hizmet-içi eğitim programları ile bu alandaki yeterliklerini yükseltmeleri beklenir. Tokyo Konferansı'nda aşağıdaki kategorilerden kimşelerin yarı-zamanlı yetişkin eğitimcileri olarak istihdam edilebilecekleri tavsiye edilmiştir.

a. Gerekli bir yetiştirmeden geçtikten sonra öğretmen, grup önderi ve düzenleyici olarak hizmet yapabilecek çeşitli mesleklere mensup kişiler,

b. Yerel hükümet memurları, özellikle yayım ve toplum kalkınması hizmetlerini yapmış olanlar,

c. Kısa bir yönlendirici kurstan geçmiş öğretmenler.

3. Ücretli ve Gönüllü Elemanlar: Bunlar bir konuda yeterli tecrübe ve beceri sahibi olup, yetişkin eğitimi programlarında öğretici olarak görev alan ücretli elemanlar ile yetişkin eğitimi programlarında gönüllü olarak hizmet eden elemanlardır. Bu elemanların hizmet-öncesinde ve içinde yetişkin eğitiminin yöntem ve teknikleri, çalışacakları kurumun amaçları, örgüt kuralları, ilkeler ve benzeri konularda yetiştirilmeleri beklenir. Bu yetiştirme genelde kurumun yetişmiş kadrosu tarafından düzenlenir ve yürütülür. Buna karşın halk eğitimi alanında ücretli ve gönüllü elemanların istihdamına karşı çıkıldığı da görülmektedir. Bu konuda iki eleştiri öne sürülmektedir:

a. Bunların çoğu amatördür,

b. Bunlardan çoğu ilkokul öğretmeni olup yetişkin öğrenciyi pek az anlamakta, okuldaki öğretme biçimlerini değiştirememekte, ya da değiştirmek istememektedirler. Böyle olmakla birlikte, halk eğitimi hizmetlerinin genişliği, her ülkede bu tip elemanların kullanılmasını zorunlu hale getirmektedir. Nitekim hemen her ülkede yarı-zamanlı öğreticilerin sayısı tam-zamanlı öğreticilere oranla çok yüksektir. Örneğin, İngiltere'de bu oran 200/1'dir. Gerçekler bizi zorladığına ve yarı-zamanlı ücretli elemanları kullanmamız gerektiğine göre, bunların nasıl yetiştirilmeleri hususunda dikkatleri toplama daha uygun bir yaklaşım olarak görülmektedir.

KAYNAKÇA

Güneş, Firdevs. Halk Eğitimcilerinin Yetiştirilmesi ve İstihdamı, A.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara, 1988.

Hely, A.S.M. Nouvelles Tendances Dans L'Education des Adultes, d'Élève à Montréal, Unesco, Paris 1963.

Lowe, John. Dünyada Yetişkin Eğitime Toplu Bakış. Çev: Turhan Oğuzkan. Unesco Türkiye Milli Komisyonu, Ankara: 1985

Unesco, Troisième Conférence Internationale Sur l'Education des Adultes, Tokyo, 25 Juillet-7 Août, 1972. Paris.

Unesco, Quatrième Conférence Internationale Sur l'Education des Adultes, 19-29 Mars 1985, Paris.

Unesco, Consultation Internationale Sur les Besoins, Programmes et Méthodes des Formations d'Éducateurs d'Adultes, Budapest, 17-21 Novembre 1986, Paris.

Unesco, 26 Ekim 1976 Nairobi, Yetişkin Eğitiminin Gelişmesine İlişkin Tavsiye Kararı. Çev: Turhan Oğuzkan. Yetişkin Eğitimi (Yaygın Eğitim) Üst Kademe Yöneticileri ve Uzmanları Toplantısı, Ankara: 1984. Kaynak Materyal: 4

Unesco, Yetişkin Eğitiminin Gelişmesine İlişkin Unesco Tavsiye Kararının uygulanması Konusunda Balkan Ülkeleri ile Komşu Ülkeler Uzmanları Toplantısı Nihai Raporu. Çev: Turhan Oğuzkan. Yetişkin Eğitimi (Yaygın Eğitim) Üst Kademe Yöneticileri ve Uzmanları Toplantısı. Ankara: 1984. Kaynak Materyal: 5.

Unesco, Yetişkin Eğitiminde Motivasyon Konulu Avrupa Konseyi Raporu. Çev: Turhan Oğuzkan. Yetişkin Eğitimi (Yaygın Eğitim) Üst Kademe Yöneticileri ve Uzmanları Toplantısı. Ankara: 1984. Kaynak Materyal: 6.